

Thorvald Staunings tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

2. oktober 1934

Sted

Christiansborg

1 I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved Aabent Brev af 16. September d. A. indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Kongens Bestemmelse skal aabnes i Dag.

5

Ved Reskript af 1. Oktober d. A. har Hans Majestæt Kongen dernæst overdraget mig at aabne denne i Dag sammentrædende Rigsdag og at
10 foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

15 Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

20

Forinden Rigsdagen skrider til at konstituere sig, skal jeg som sædvanlig fremsætte nogle Bemærkninger og deri søge at angive Hovedlinierne for det Arbejde, der kan siges at ligge nærmest for den forestaaende Rigsdagssamling.

25

I Slutningen af Aaret 1933 og i den forløbne Del af 1934 har man kunnet spore en Bedring i de erhvervsmæssige og økonomiske Forhold. Forskellige
30

Begivenheder ude i Verden kan have bidraget dertil, men det er dog mindre en af internationale Forhold fremkaldt Bedring, der spores, mere en Tilpasning til de givne Import- og Eksportforhold.

35

For Landbruget er der, særlig i indeværende Aar, indtraadt en betydelig Bedring ved den indtrufne Prisstigning. Denne er formentlig en Følge af forskellige
40 Indflydelser – Prishævning i Danmark, Regulering af Produktionen og Resultaterne af andre Landes Produktionsvilkaar. Der kan næppe bygges for længere Tid paa de i Aar indtraadte Forhold, men dog har de foreløbig ændret Billedet og muliggjort en noget ændret Bedømmelse af Landbrugets Situation.

45

For andre Erhverv er Bedringen ganske utvivlsom, og den hidrører, hvad angaar Produktionen, væsentlig fra de Reguleringsforanstaltninger, der har været
50 fornødne efter den betydelige Nedgang i Eksport-Udbyttet og af Hensyn til Landbrugets Afsætningsmuligheder.

55

Den saaledes igennem et Aar fortsatte Bedring i Produktionslivet har ogsaa vist sig i en stærkt forøget Beskæftigelse og et meget formindsket Tal af arbejdsløse, men endnu er dette Tal dog abnormt, hvorfor det fremdeles er nødvendigt at anvende Midler, der kan tjene til yderligere Formindskelse.

60

Paa dette Omraade som for Krisen i øvrigt kan man finde de væsentligste
65 Aarsager til Arbejdsløshedens Varighed og Størrelse i Verdensforholdene. Den fuldstændige Spærring for Udvandring, Spærringen for arbejdssøgende i Udlandet og den formindskede Afsætning af Produkter paa udenlandske Markeder kan forklare det nu foreliggende Tal paa arbejdsløse, og det maa anses

70 for et godt Vidnesbyrd om Fremgangen, at det har været muligt at formindske
Tallet saa stærkt, som det er sket, og desuden at faa beskæftiget et Antal
Arbejdere svarende til Befolknings-Tilvæksten i disse Aar.

75

Naar man da med de faktiske Forhold som Baggrund søger at skønne over
Fremtiden, maa det erkendes, at der ikke er Sikkerhed for en saadan
international Opgang, at man kan regne med de nuværende Priser eller endog
80 yderligere Opgang for Landbrugsprodukterne som noget sikkert. Der er dog
med de trufne Foranstaltninger heller ikke Grund til at vente en voldsom
Tilbagegang.

85

Nogen Ændring i Verdensforholdene med Hensyn til Selvforsyning,
Afspærring, Kontrol o. s. v. kan formentlig ikke ventes i den nærmeste Tid, og
det er derfor nødvendigt at indrette sig saaledes, som Nationens Forhold til
90 enhver Tid kræver det.

95 Naar man under disse Forhold vil undersøge, om Krisen er overstaaet, saaledes
at Kriseforanstaltninger er ufornødne, kommer man til det Resultat, at dette
heldigvis er Tilfældet paa væsentlige Omraader, medens der endnu er
Usikkerhed og Vanskeligheder for Landbrugsproduktionen og for det Antal
Arbejdere, der trods Fremgangen er blevet tilbage i Arbejdsløsheden Aaret
100 igennem.

105 Det er baade for Landbruget og for Arbejderne visse Kategorier, der er haardest
ramt, og de Foranstaltninger, der kan være fornødne, skal derfor ikke have et
saadant Omfang, som var nødvendigt i tidligere Aar. Det er formentlig særlig

Gælden og Rentebyrden, som nu medfører, at Dele af Landbruget har
110 Vanskeligheder for at opnaa et passende Udbytte, og Ministeriet har derfor
stadig Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold. Det Lovforslag, der
fremsattes i sidste Rigsdagssamling angaaende Landbrugets Gældsforhold,
fremsattes efter Tilskyndelse af det sagkyndige Udvalg, der behandlede Sagen i
nogle Maaneder. Lovforslaget blev imidlertid forkastet i Landstinget, og Vejen
115 maa derfor anses at være spærret for dette Lovforslag.

120 Ministeriet mener imidlertid, at det fremdeles er ønskeligt at finde Midler til en
Gældssanering, ligesom Konvertering og Sænkning af Rentefoden er paakrævet
ikke alene for Landbruget, men ogsaa for Haandværket og andre Erhvervsgrene.

125

Der er derfor optaget nye Overvejelser og Forhandlinger angaaende disse
Spørgsmaal, og Ministeriet agter paa ny at forebringe Lovforslag af nævnte
Indhold.

130

Over for Arbejdsløsheden vil man foreslaa betydelige Beløb anvendt til
135 offentlige Arbejder; den i Landstinget strandede Lov om Støtte til
Grundforbedringsarbejder vil blive foreslaaet genoptaget – baade af Hensyn til
Landbrugets og Arbejdernes Interesse deri. Et Lovforslag, der tilsigter at
opmuntre Kommunerne til at iværksætte Arbejder, vil blive forelagt, som ogsaa
Forslaget angaaende Tilskud til Merbeskæftigelse. Spørgsmaalet om midlertidig
140 Indskrænkning af Arbejdstiden behandles stadig i Organisationerne, men det
maa anses for overvejende sandsynligt, at Lovgivningen maa skride til
Beslutninger i den Sag, hvis man vil søge at sikre alle arbejdsdygtige
Beskæftigelse. Der kan ogsaa ventes fremsat Lovforslag, hvorved Tjenestemænds
Adgang til at overtage Arbejde uden for Statstjenesten søges indskrænket.

145

150 Da det i heldigste Tilfælde først vil være efter den forestaaende Vinter, at forøget
Beskæftigelse kan ventes som Følge af Lovgivning, vil det være nødvendigt,
baade for Kommunerne og for de arbejdsløse, at der stilles Midler til Raadighed,
saaledes at de Arbejdere, der er kommet uden for den almindelige Forsikrings
155 Grænser, kan opnaa det nødvendige til Hjemmenes og Livets Opretholdelse
uden straks at skulle overgaa til offentlig Forsorg.

160 Da Krisen nu med ensartet Styrke tynger visse Dele af Landbruget og visse Dele
af Arbejderbefolkningen, vil det være retfærdigt og rimeligt, at
Hjælpeforanstaltninger paa passende Maade sikres begge de nævnte
Befolkningsgrupper.

165

Foruden den af Verdenskrisen og dens Virkninger her i Landet nødvendiggjorte
Lovgivning og de allerede nævnte særlige Love vil forskellige fra tidligere
170 Samlinger kendte Lovforslag paa ny blive fremsat, saaledes Forslaget om
Nationalbankens Omorganisation, om personlig Skat til Kommunerne, om
Lærlingeforhold, om Folkeskolen, om Retsplejen o. fl. a.

175

Paa forskellige Omraader kan Forslag til Revision af bestaaende Love eller nye
Lovforslag ventes, saaledes kan nævnes: Forfatningsspørgsmaalet; Valutaloven;
Ændringer i Lovgivningen om Kredit- og Hypotekforeninger; Lovgivning om
180 Lejemaal for Boliger og Forretningslokaler; Oprettelse af Husholdningsraad;
Statens Bygningsvæsen; Det kongelige Teater; Politiets Ordning; Lovgivning
angaaende Børn uden for Ægteskab; Naturfredning; Oprettelse af
Frugtkolonier, Frugtplantager og Havelodskolonier; Fritagelse for Broafgift paa
Færdselsbroen over Lille Bælt; Lovgivning angaaende Bemanding og Arbejdstid
185 ved Skibsfart. Endvidere er Revision af Loven om Omnibus- og

Fragtmandskørsel samt af Vejloven og Motorafgiftsloven under Forberedelse.

190

Forskellige ved Lov iværksatte Foranstaltninger med Hensyn til Landbrugets Forhold, sigtende til at sikre visse Priser paa Hjemmemarkedet eller til Regulering af Produktionen, er udløbet eller er nær ved Udløbstiden.

195

Efter at man har overvejet, i hvilken Udstrækning der fremdeles er
200 Nødvendighed for saadanne Love, er der optaget Forhandlinger derom med Landbrugets Repræsentation, og Lovforslag vil blive fremsat, naar disse Forhandlinger er afsluttet.

205

Paa det handelspolitiske Omraade er Bestræbelserne for Tilvejebringelse af Aftaler med andre Landes Regeringer fortsat med det Resultat, at Eksport er sikret og forøget. De Forhandlinger, der er løbende, vil blive fortsat og
210 forhaabentlig afsluttet paa lige saa gunstig Maade, som Tilfældet har været med de i Aarets Løb førte Forhandlinger.

215

Det vil være ønskeligt, at Landbrugserhvervet i stigende Grad fortsætter Undersøgelserne angaaende Muligheden for Afsætning paa andre end de hidtil kendte Markeder og angaaende de nye eller ændrede Produktioner, som muligt kan komme i Betragtning, ligesom ogsaa anden Eksport maa søges fremmet
220 mest muligt. Jeg føler mig overbevist om, at Lovgivningsmagten gerne i Forening med Regeringen vil bidrage til Gennemførelsen af saadant Arbejde i Samfundets Interesse.

Idet jeg herved har angivet visse Hovedlinier for det Arbejde, der i den kommende Tid maa beskæftige Rigsdagen, udtaler jeg et Ønske, som alle
230 antagelig vil deltage i, nemlig Ønsket om, at den alvorlige Krise maa være ved sin Afslutning.

235 Af Hensyn til det hele Samfunds Trivsel, af Hensyn til Landets producerende og arbejdende Befolkning er der Grund til at haabe paa fortsat Fremgang for Produktion og Omsætning, og alle Erhvervsgrupper maa under de herskende Forhold betragte Landet som en Enhed, til hvis Opretholdelse alle maa yde
240 deres Bidrag.

245 Jeg udtaler Ønsket om, at Rigsdag og Regering maa kunne udøve det Samarbejde, som Tiden anviser i Folkets og Landets Interesse, og jeg foreslaar, at vi indleder Rigsdagens Arbejde med et Leve vort Fædreland, Danmark.

250

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

255 **Kilde**
folketingstidende.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

260 **Tags**
Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1934>